

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

**Кафедра кримінального, кримінально-виконавчого права та
кримінології**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор академії
кандидат юридичних наук,
доцент,

полковник внутрішньої служби

О. І. Олійник

«_____» _____ 2020 року

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з навчальної дисципліни

«Кримінальне право»

для атестації здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр»

зі спеціальності 081 «Право»

форма навчання: денна, заочна

Укладач:

Доцент кафедри кримінального,
кримінально-виконавчого права та
кримінології,

кандидат юридичних наук

Звенигородський О. М.

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри кримінального, кримінально-виконавчого права та кримінології 17 січня 2020 року, протокол № 1.

Чернігів – 2019

1. Пояснювальна записка

Програму державної атестації здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» зі спеціальності 081 «Право» з навчальної дисципліни «Кримінальне право» для курсантів (студентів, слухачів) Академії Державної пенітенціарної служби, що навчалися на першому (бакалаврському) рівні розроблено відповідно до програми обов'язкової навчальної дисципліни «Кримінальне право (Загальна та Особлива частина)», що викладається на кафедрі кримінального, кримінально-виконавчого права та кримінології.

Метою державної атестації у є оцінка якості знань курсантів (студентів, слухачів) з «Кримінального права», які навчались на першому (бакалаврському) рівні зі спеціальності 081 «Право».

Пакет містить 36 білетів. Завдання білетів є рівнозначними за обсягом та складністю. Кожен білет складається з двох теоретичних питань та практичного завдання, які передбачають контроль знань з дисципліни «Кримінальне право (Загальна та Особлива частини)».

2. Критерії оцінювання відповідей на питання, які виносяться на державний екзамен

На «відмінно» оцінюється відповідь, в якій курсант (студент, слухач) виявив високий рівень теоретичної підготовки, вміння аналізувати літературу дисципліни, логічно та послідовно викладати теоретичний матеріал, робити висновки.

На «добре» оцінюється відповідь, коли курсант (студент, слухач) виявив високий рівень теоретичної підготовки з програмного матеріалу, вміння послідовно його викласти.

На «задовільно» оцінюється відповідь, коли курсант (студент, слухач) виявив певну теоретичну підготовку з програмного матеріалу, вміння викласти окремі його положення.

На «незадовільно» оцінюється відповідь, коли курсант (студент, слухач) виявив поверхові, фрагментарні теоретичні знання, неспроможність до оцінки результату власної діяльності.

3. Програма державного екзамену

Вступ

Кримінальне право — це одна з галузей права України, яка є сукупністю юридичних норм, встановлених державою і санкціонованих її примусовою силою, що виникають із факту вчинення злочину.

Кримінальне право як сукупність правових норм встановлює:

- які порушення закону визнаються злочинами;
- які види покарання призначаються за їх учинення;
- що є підставою кримінальної відповідальності;
- умови, підстави та порядок призначення покарання;
- умови, підстави та порядок звільнення від покарання.

Особливістю кримінального права як галузі права є:

- кримінально-правові норми приймаються тільки Верховною Радою України;
- тільки кримінальне законодавство визначає, які правопорушення визнаються злочином та які покарання призначаються за їх учинення;
- тільки кримінальний закон визначає види та міру покарання за злочин.

Предметом регулювання кримінального права виступають суспільні відносини, які виникають унаслідок вчинення злочину, тобто кримінально-правові відносини. Ці відносини виникають з моменту порушення особою норм кримінального закону, в зв'язку з чим відповідна особа повинна понести кримінальне покарання.

Міждисциплінарні зв'язки: кримінальне право як складова національного законодавства перебуває в нерозривному зв'язку з іншими галузями права: конституційним, кримінально-процесуальним, адміністративним, міжнародним тощо.

У першу чергу кримінальне право пов'язане з **конституційним правом**, норми якого закріплені в Конституції України. У ст. 8 Конституції України зазначено, що Конституція України має найвищу юридичну силу. Законодавство України про кримінальну відповідальність ґрунтується на Конституції України (ч. 1 ст. 3 КК України). Ряд положень, закріплених у Конституції, безпосередньо стосується кримінального права. Конституційним є положення про те, що «особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду» (ст. 62 Конституції України).

Конституція закріплює положення про те, що закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи. Ніхто не може

відповідати за діяння, які на час їх вчинення не визнавалися законом як правопорушення (ст. 58 Конституції). У ч. 3 ст. 2 КК закріплений принцип, відповідно до якого ніхто не може бути двічі притягнутий до кримінальної відповідальності за той самий злочин більше одного разу. Цей принцип базується на положеннях ст. 61 Конституції України. Важливим для застосування норм кримінального права є конституційне положення, що міститься у ст. 68 Конституції України: «Кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей. Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності».

Кримінальне право нерозривно пов'язане з **міжнародним правом**. Частина 5 ст. 3 КК України визначає, що закони України про кримінальну відповідальність повинні відповідати положенням чинних міжнародних договорів, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України. У ст. 9 Конституції України вказується, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Основу зв'язку кримінального і міжнародного права становлять загальні норми та положення міжнародного права, що містяться чи прямо випливають із міжнародних договорів, конвенцій, інших міжнародних угод. Це норми, пов'язані з регулюванням дії закону в просторі, його поширенням на іноземних громадян, осіб без громадянства, які вчинили злочин, щодо видачі злочинців; це положення щодо відповідальності осіб, які користуються дипломатичною недоторканністю.

Дуже тісно між собою співвідносяться кримінальне (матеріальне) право і **кримінально-процесуальне право**. Основне призначення норм кримінально-процесуального права полягає у сприянні забезпеченню реалізації норм кримінального права. Кримінально-процесуальне право регламентує порядок порушення, розслідування і розгляду справ про вчинені злочини. Воно також регламентує порядок приведення у виконання вироків та інших рішень судів за кримінальними справами. Кримінальне право обумовлює багато норм і інститутів кримінально-процесуального права. Відсутність кримінально-процесуального права позбавило б кримінальне право процесуальної форми, що призвело б, у свою чергу, до беззаконня.

Тісний зв'язок кримінального права з **адміністративним правом** проявляється у використанні ним положень адміністративного права для побудови деяких своїх норм та інститутів. Адміністративне право, передбачаючи відповідальність за різні правопорушення, також виконує охоронну функцію — захищає правопорядок від адміністративних правопорушень. Однак кримінальне право охороняє правопорядок від найбільш небезпечних посягань — злочинів. Саме ступінь суспільної небезпеки відрізняє адміністративні правопорушення від злочинів.

Зв'язок кримінального та **кримінально-виконавчого права** полягає в тому, що останнє базується на відповідних нормах та інститутах кримінального права, яке визначає підстави, межі, загальні засади

призначення покарання. Кримінально-виконавче право регулює порядок та умови виконання і відбування покарань, визначає засоби виправлення засуджених, охорони їхніх прав і законних інтересів, надання засудженим допомоги в соціальній адаптації.

Кримінальне право пов'язане з **кримінологією**. Кримінологія вивчає злочинність як соціальне явище, з'ясовує причини, умови і динаміку злочинності в цілому та її окремих видів. Кримінологія розробляє заходи запобігання вчиненню злочинів, визнає, які діяння стають суспільно небезпечними, а які, в свою чергу, втрачають суспільну небезпечність.

Кримінальне право також пов'язане з **криміналістикою**. Криміналістика — це наука про спеціальні прийоми, методи і методики збирання, виявлення, фіксації і дослідження доказів, що застосовуються під час розкриття злочину, розшуку злочинців.

У науці кримінального права використовуються положення таких наук, як психологія, психіатрія, судова медицина (про осудність, психічні аномалії, фізіологічний стан людини, психологію неповнолітніх, критерії розмежування видів тілесних ушкоджень тощо).

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є підготовка кваліфікованих спеціалістів для органів та установ виконання покарань Державної кримінально-виконавчої служби України. Вивчення навчальної дисципліни «**Кримінальне право**» є складовою частиною загального завдання з підготовки кваліфікованих фахівців для пенітенціарної системи України.

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Кримінальне право**» в Академії Державної пенітенціарної служби є виховання у курсантів (студентів, слухачів) поважного ставлення до кримінального закону, основною функцією якого є охорона найбільш важливих соціальних цінностей.

Завданням цього курсу є глибоке засвоєння теоретичного матеріалу, усвідомлення безумовного виконання у майбутній діяльності законів, виховання у них нетерпимості до будь-яких порушень норм кримінального права, почуття поваги до громадян та їх законних прав і інтересів. Особлива увага приділяється тому, щоб навчити курсанта (студента, слухача) чітко орієнтуватись в діючому законодавстві, вірно тлумачити закон та кваліфікувати злочини. Таким чином, метою дисципліни «Кримінальне право України» є вивчення змісту норм чинного кримінального законодавства та практики застосування кримінально-правових норм.

Виконання основних задач, що стоять перед навчальною дисципліною «**Кримінальне право**» досягається за допомогою вивчення навчального матеріалу, який надається під час лекцій, опрацьовується під час самостійної

підготовки та закріплюється під час проведення семінарських та практичних занять.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми курсанти, студенти, слухачі повинні:

знати:

- кримінальне законодавство України, керівні постанови Пленуму Верховного Суду України з питань застосування кримінального законодавства, стан судової практики;
- стан основних проблем науки кримінального права;
- предмет та принципи кримінального законодавства, його систему;
- підстави кримінальної відповідальності;
- основні інститути кримінального права;
- систему та види кримінальних покарань, умови та порядок їх застосування;
- види окремих злочинів та їх склад;
- правила кваліфікації злочинів.

уміти:

- орієнтуватися в системі кримінального законодавства, знаходити в ньому необхідну для конкретного випадку норму;
- тлумачити чинне кримінальне законодавство;
- кваліфікувати злочин у точній відповідності до закону;
- визначати характер та справедливість покарання, обраного по конкретній справі;
- правильно оцінювати застосування звільнення від кримінальної відповідальності з випробуванням та умовно-дострокового звільнення;
- обчислювати строки давності та погашення судимості;
- аналізувати тенденції юридичної практики та оцінювати їх з точки зору відповідності закону.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

РОЗДІЛ 1. Поняття, завдання та система кримінального права України. Кримінальний кодекс та інші джерела кримінального права України

ТЕМА 1. Поняття, завдання та система кримінального права України. Принципи кримінального права України

Кримінальне право України як юридична наука та навчальна дисципліна у закладах вищої освіти.

Значення поняття «кримінальне право України». Кримінальне право України як окрема галузь права, як юридична наука та як навчальна дисципліна у закладах вищої освіти.

Кримінальне право України як окрема галузь права: поняття, характерні особливості, місце в правовій системі.

Механізм кримінально-правового регулювання: поняття, загальна характеристика. Основні елементи механізму кримінально-правового регулювання: норми кримінального права, юридичні факти, кримінально-правові відносини, правозастосовні акти, акти реалізації кримінального права. Основні методи (типи) кримінально-правового регулювання. Основні завдання кримінального права та їх відображення в Кримінальному кодексі України.

Кримінальне право України та інші галузі права, їх зв'язок та відмінності.

Система кримінального права України. Загальна та Особлива частини кримінального права України, їх особливості та взаємозв'язок. Система Загальної частини кримінального права України.

Кримінальне право України як юридична наука. Предмет та основні методи науки кримінального права. Основні напрямки досліджень та завдання кримінально-правової науки на сучасному етапі розвитку України.

Кримінальне право України як навчальна дисципліна у вищих навчальних закладах, її предмет, основні методи та форми вивчення. Система курсу Загальної частини кримінального права України. Загальна характеристика літератури до курсу.

Поняття принципу права. Принципи права як особливий елемент його змісту. Система принципів кримінального права України.

Загальноправові принципи: верховенства права, рівності громадян перед законом, гуманізму, справедливості та ін. Значення загальноправових принципів для кримінального права України як окремої галузі права.

Міжгалузеві принципи права: винної відповідальності, презумпції невинуватості та ін. Вплив міжгалузевих принципів права на зміст окремих інститутів та норм кримінального права України.

Галузеві принципи кримінального права: невідворотності кримінальної відповідальності, особистої відповідальності, економії кримінальної репресії та ін. Їх основний зміст та особливості дії на сучасному етапі розвитку кримінального права України.

Взаємодія принципів кримінального права України між собою. Можливість виникнення колізії (суперечностей) між окремими його принципами. Необхідність вирішення таких колізій на нормативному (законодавчому) рівні.

ТЕМА 2. Кримінальний кодекс та інші джерела кримінального права України. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі і просторі

Поняття джерела кримінального права. Основні джерела сучасного кримінального права України.

Конституція України як джерело кримінального права України. Особливості окремих положень Конституції України, що мають кримінально-правовий зміст.

Кримінальний кодекс України 2001 р. – основне джерело кримінального права України. Загальна характеристика чинного КК України. Кримінальний кодекс 1960 р. як джерело кримінального права України.

Міжнародні договори як джерела кримінального права України. Особливості імплементації окремих положень міжнародних договорів в кримінальне право України.

Рішення Конституційного Суду України як джерело кримінального права України.

Нормативно-правові акти, які містять окремі положення кримінально-правового характеру чи частково визначають зміст окремих кримінально-правових норм. Відмінність таких нормативно-правових актів від джерел кримінального права України. Юридична природа та кримінально-правове значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України.

Основні етапи розвитку кримінального права України. Загальна характеристика основних джерел кримінального права України на окремих етапах його розвитку.

Нормативні приписи окремих джерел кримінального права України. Особливості норм КК України та інших кримінально-правових актів.

Поняття чинності КК та інших джерел кримінального права України в часі. Визначення поняття часу вчинення злочину в КК України та відмежування цього поняття від інших кримінально-правових понять (юридичного моменту визнання злочину закінченим, фактичного припинення злочинного діяння). Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність (кримінального закону) та інших джерел кримінального права у часі.

Поняття чинності КК та інших джерел кримінального права України у просторі. Поняття місця вчинення злочину за КК України. Принципи чинності закону про кримінальну відповідальність (кримінального закону) у просторі: територіальний, національний (громадянства), універсальний,

реальний. Особливості дії зазначених принципів з урахуванням положень КК України та міжнародних договорів. Правові наслідки засудження особи за межами України. Видача особи, яка обвинувачується у вчиненні злочину, та особи, яка засуджена за вчинення злочину.

Тлумачення в кримінальному праві. Види і способи тлумачення окремих положень КК та інших джерел кримінального права України.

РОЗДІЛ 2. Поняття злочину. Класифікація злочинів

ТЕМА 3. Злочин і його види

Визначення поняття злочину на різних етапах розвитку людської цивілізації. Основні типи законодавчого визначення поняття злочину в сучасному кримінальному праві. Проблеми визначення поняття злочину в теорії кримінального права.

Поняття злочину за КК України. Ознаки злочину, їх загальна характеристика. Юридична природа положення ч. 2 ст.11 КК України щодо малозначності діяння, його значення для правозастосовної практики.

Злочини та інші правопорушення: співвідношення, спільні ознаки, відмінності.

Класифікація злочинів у кримінальному праві. Окремі види класифікації злочинів, що використовуються в КК України. Класифікація злочинів за ступенем тяжкості в КК України та її кримінально-правове значення.

РОЗДІЛ 3. Склад злочину

ТЕМА 4. Склад злочину

Різні значення терміну «склад злочину»: склад злочину як специфічна юридична конструкція в кримінальному праві (юридичний склад злочину); склад злочину як системне поєднання юридичних фактів (фактичний склад злочину); склад злочину як категорія науки кримінального права.

Особливості юридичного складу злочину як специфічної юридичної конструкції в кримінальному праві. Співвідношення поняття злочину і юридичного складу злочину.

Основні функції юридичного складу злочину в механізмі кримінально-правового регулювання.

Загальна структура, специфічна конструкція та конкретний зміст юридичного складу злочину як його основні системно-структурні характеристики.

Загальна структура юридичного складу злочину, її складові частини.

Специфічна конструкція юридичного складу злочину як системне поєднання його елементів. Обов'язкові та факультативні елементи юридичного складу злочину.

Конкретний зміст юридичного складу злочину як сукупність змістовних характеристик його обов'язкових елементів. Ознака юридичного складу злочину як конкретна змістовна характеристика його окремого елемента.

Юридичний склад злочину, кримінально-правова норма і диспозиція статей кримінального закону.

Проблеми класифікації юридичних складів злочинів. Підстави (критерії) поділу юридичних складів злочинів на види. Основні види юридичних складів злочинів та їх кримінально-правова характеристика.

Поняття кваліфікації злочинів. Кваліфікація злочинів – різновид юридичної кваліфікації в кримінальному праві. Кваліфікація злочинів як стадія застосування кримінального закону. Загальний механізм кваліфікації злочинів. Формула кваліфікації злочину та юридичне формулювання звинувачення як основні форми закріплення кваліфікації злочинів у процесуальних документах.

ТЕМА 5. Об'єкт і предмет злочину

Поняття об'єкта злочину. Об'єкт злочину і предмет (об'єкт) кримінально-правової охорони. Загальна характеристика механізму посягання на предмет кримінально-правової охорони. Спірні питання щодо об'єкта злочину в науці кримінального права.

Види об'єктів злочинів. Підстави класифікації об'єктів злочинів. Класифікація об'єктів злочинів «по вертикалі» та «по горизонталі».

Родовий (спеціальний) об'єкт злочинів. Соціальні та юридичні підстави виділення родового об'єкта злочинів. Кримінально-правове значення родового об'єкта злочинів.

Безпосередній об'єкт злочину та його кримінально-правове значення. Особливості відображення безпосереднього об'єкта в юридичному складі злочину. Основний та додатковий безпосередні об'єкти злочину та їх відмінність від факультативного предмета (об'єкта) кримінально-правової охорони.

Потерпілий від злочину та предмет злочину як факультативні елементи, що характеризують об'єкт злочину.

ТЕМА 6. Об'єктивна сторона складу злочину

Поняття об'єктивної сторони складу злочину. Особливості елементів, що утворюють об'єктивну сторону складу злочину. Кримінально-правове значення об'єктивної сторони складу злочину.

Діяння як обов'язковий елемент об'єктивної сторони складу злочину. Загальні ознаки діяння як прояву поведінки людини. Вплив нездоланної сили, фізичного та психічного примусу на кримінальну відповідальність особи. Дія та бездіяльність як окремі форми діяння за кримінальним правом України.

Суспільне небезпечні наслідки злочину: поняття, види, кримінально-правове значення.

Причинний зв'язок між діянням і наслідками як один із видів зв'язку між елементами складу злочину. Основні філософські концепції причинного зв'язку та їх використання в різних кримінально-правових теоріях (*conditio sine qua non*, необхідного спричинення, адекватної причинності, фінальна

теорія та ін.). Основні різновиди причинного зв'язку, їх кримінально-правовий зміст та значення.

Інші факультативні елементи, що характеризують об'єктивну сторону складу злочину (спосіб, час, місце, обстановка (ситуація), знаряддя та засоби вчинення злочину).

Триваючі, продовжувані та складні (складені) злочини як специфічні різновиди одиничних злочинів. Особливості об'єктивної сторони цих злочинів, відмінність їх від окремих форм множинності злочинів.

ТЕМА 7. Суб'єкт злочину

Поняття суб'єкта злочину за КК України. Особливості елементів складу злочину, що характеризують його суб'єкта. Співвідношення понять «суб'єкт злочину», «виконавець злочину», «особа винного» та «особистість злочинця».

Поняття осудної особи та неосудності за КК України. Формула неосудності. Обмежена осудність за КК України та її кримінально-правове значення. Особливості кримінальної відповідальності за злочини, вчинені у стані сп'яніння внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин.

Вік суб'єкта злочину як обов'язковий елемент складу злочину. Вплив віку на кримінальну відповідальність особи. Основні правила встановлення віку суб'єкта злочину.

Спеціальний суб'єкт злочину як факультативний елемент складу злочину. Поняття спеціального суб'єкта злочину за КК України. Підстави класифікації спеціальних суб'єктів злочину та основні їх види. Вплив ознак спеціального суб'єкта злочину на кримінальну відповідальність.

ТЕМА 8. Суб'єктивна сторона складу злочину

Поняття суб'єктивної сторони складу злочину. Особливості елементів, що утворюють суб'єктивну сторону складу злочину.

Поняття вини за КК України. Компоненти, що утворюють зміст вини. Спірні питання щодо вини в науці кримінального права. Ступінь вини як кримінально-правове поняття.

Підстави (критерії) поділу вини на форми та види. Кримінально-правове значення поділу вини на форми і види.

Умисел як форма вини. Види умислу за КК України. Особливості змісту інтелектуального та вольового моментів прямого та непрямого (евентуального) умислу. Вплив специфічної конструкції юридичного складу злочину на зміст умислу. Види умислу, що виділяються в теорії кримінального права: заздалегідь обдуманий умисел та умисел, що виник раптово; конкретизований та неконкретизований умисел. Кримінально-правове значення зазначених видів умислу.

Необережність як форма вини. Види необережності за КК України. Злочинна самовпевненість, її інтелектуальний та вольовий моменти. Відмінність злочинної самовпевненості від непрямого умислу. Злочинна

недбалість, її інтелектуальний та вольовий моменти. Об'єктивний та суб'єктивний критерії злочинної недбалості, її відмінність від казусу (випадку) в кримінальному праві.

Складна вина. Основні форми (прояви) складної вини в юридичних складах окремих злочинів. Кримінально-правове значення складної вини.

Мотив і мета злочину, їх види та кримінально-правове значення. Поняття фізіологічного афекту, його вплив на кримінальну відповідальність особи.

Помилка в кримінальному праві. Види помилок, їх вплив на вину та кримінально-правову оцінку поведінки особи.

РОЗДІЛ 4. Стадії вчинення злочину

ТЕМА 9. Стадії вчинення злочину

Поняття стадії злочину. Чинники, що впливають на визначення стадії злочину. Види стадій злочину за КК України.

Закінчений злочин. Поняття закінченого злочину за КК України. Особливості родової юридичної конструкції складу закінченого злочину. Момент закінчення окремих різновидів умисних злочинів в залежності від особливостей їх юридичних складів.

Готування до злочину. Поняття готування до злочину за КК України. Особливості видової юридичної конструкції складу готування до злочину. Види підготовчих діянь за КК України та їх кримінально-правова характеристика. Відмінність готування до злочину від вияву наміру вчинити злочин.

Замах на злочин. Поняття замаху на злочин за КК України. Особливості видової юридичної конструкції замаху на злочин. Види замаху на злочин та їх кримінально-правове значення. Відмінність замаху на злочин від готування до злочину та від закінченого злочину.

Кримінальна відповідальність за незакінчений злочин. Підстави такої відповідальності, особливості кваліфікації готування до злочину та замаху на злочин. Основні проблеми караності незакінченого злочину та їх вирішення в КК України.

Добровільна відмова при незакінченому злочині. Поняття добровільної відмови за КК України. Особливості родової юридичної конструкції складу добровільної відмови. Кримінально-правові наслідки добровільної відмови від доведення злочину до кінця. Відмінність добровільної відмови від дійового каяття.

РОЗДІЛ 5. Співучасть у злочині

ТЕМА 10. Співучасть у злочині

Поняття співучасті у злочині. Співучасть у злочині та інші прояви вчинення злочину (злочинів) за наявності зв'язку між кількома особами. Визначення поняття співучасті у злочині в КК України. Об'єктивні та

суб'єктивні ознаки співучасті. Спірні питання щодо співучасті у злочині в науці кримінального права.

Види співучасників злочину за КК України. Кримінально-правова характеристика ознак окремих співучасників – виконавця (співвиконавця), організатора, підбурювача, пособника.

Форми співучасті у злочині. Підстави (критерії) поділу співучасті у злочині на форми. Кримінально-правова характеристика окремих форм співучасті у злочині (співвиконавства, співучасті з розподілом ролей, вчинення злочину організованою групою, вчинення злочину злочинною організацією).

Кримінальна відповідальність співучасників. Підстави такої відповідальності, особливості кваліфікації діянь співучасників, вчинених у межах окремих форм співучасті у злочині. Межі кримінальної відповідальності співучасників при вчиненні злочину в співучасті зі спеціальним суб'єктом злочину, при вчиненні незакінченого злочину, при так званому ексцесі виконавця (співвиконавця). Особливості кримінальної відповідальності організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації.

Добровільна відмова співучасників. Особливості юридичного складу добровільної відмови виконавця (співвиконавця), організатора, підбурювача, пособника.

Причетність до злочину. Поняття причетності до злочину. Форми причетності до злочину. Відмінність окремих форм причетності до злочину від співучасті у злочині. Особливості кримінальної відповідальності за окремі форми причетності до злочину за КК України.

Посереднє вчинення (виконання) злочину. Поняття посереднього вчинення (виконання) злочину та його відмінність від співучасті у злочині. Основні різновиди посереднього вчинення злочину. Особливості кримінальної відповідальності за посереднє вчинення злочину.

Групове вчинення злочину за відсутності ознак співучасті у злочині. Особливості кримінальної відповідальності суб'єкта злочину за групове його вчинення.

РОЗДІЛ 6. Множинність злочинів

ТЕМА 11. Множинність злочинів

Поняття множинності злочинів у кримінальному праві. Юридична характеристика множинності злочинів. Відмежування множинності злочинів від одиничних злочинів, що складаються з декількох діянь, від складних (складених) злочинів, від триваючих та продовжуваних злочинів.

Форми множинності злочинів. Підстави (критерії) виділення окремих форм множинності злочинів. Проблеми систематизації різних проявів множинності злочинів у науці кримінального права. Форми множинності злочинів, що виділяються в КК України.

Повторність злочинів. Поняття повторності злочинів за КК України. Специфічні ознаки повторності злочинів. Відображення повторності злочинів в Загальній та Особливій частинах КК України. Види повторності. Кримінально-правове значення повторності злочинів.

Сукупність злочинів. Поняття сукупності злочинів за КК України. Специфічні ознаки сукупності злочинів. Відмінність сукупності злочинів від конкуренції кримінально-правових норм. Види сукупності злочинів: ідеальна, реальна, реально-ідеальна. Кримінально-правове значення сукупності злочинів.

Рецидив злочинів. Поняття рецидиву злочинів за КК України. Специфічні ознаки рецидиву злочинів. Відображення рецидиву злочинів в Загальній та Особливій частинах КК України. Види рецидиву: загальний, спеціальний, простий, багаторазовий, пенітенціарний. Кримінально-правове значення рецидиву злочинів та окремих його видів.

Поєднання в поведінці особи кількох форм множинності злочинів. Кримінально-правове значення такого поєднання.

РОЗДІЛ 7. Обставини, що виключають злочинність діяння

ТЕМА 12. Обставини, що виключають злочинність діяння

Поняття та юридична природа обставин, що виключають злочинність діяння. Проблеми класифікації цих обставин у науці кримінального права.

Необхідна оборона: поняття, ознаки, умови правомірності. Перевищення меж необхідної оборони. Юридична природа ситуації, передбаченої ч. 4 ст. 36 КК України. Провокація оборони.

Уявна оборона: поняття за КК України, юридична природа та основні різновиди. Вплив уявної оборони на кримінальну відповідальність особи.

Затримання особи, що вчинила злочин: поняття, ознаки, умови правомірності, відмінність від необхідної оборони. Відповідальність за перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця.

Крайня необхідність: поняття, ознаки, умови правомірності, відмінність від необхідної оборони. Проблеми відповідальності за перевищення меж крайньої необхідності.

Фізичний або психічний примус: поняття та ознаки. Кримінально-правове значення фізичного та психічного примусу.

Невиконання наказу або розпорядження, його правовий зміст. Підстави визнання наказу або розпорядження законним. Поняття та ознаки явно злочинного наказу або розпорядження. Правові наслідки відмови від виконання явно злочинного наказу або розпорядження. Особливості кримінальної відповідальності особи, яка віддала явно злочинний наказ або розпорядження, та особи, яка виконала такий наказ або розпорядження. Особливості кримінально-правової оцінки ситуації, в якій особа виконала наказ або розпорядження за обставин, коли вона не усвідомлювала і не могла усвідомлювати його злочинного характеру.

Діяння, пов'язане з ризиком: поняття та основний кримінально-правовий зміст. Поняття та ознаки виправданості ризику за КК України. Невиправданий ризик та його кримінально-правове значення.

Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації: поняття та основний кримінально-правовий зміст. Специфічні підстави та особливості кримінальної відповідальності особи, яка виконує таке завдання.

Загальна характеристика обставин, що виключають злочинність діяння, які не передбачені КК України.

РОЗДІЛ 8. Кримінальна відповідальність та її підстави. Звільнення від кримінальної відповідальності

ТЕМА 13. Кримінальна відповідальність та її підстави

Поняття кримінальної відповідальності. Кримінальна відповідальність – різновид юридичної відповідальності. «Родові» та «видові» ознаки кримінальної відповідальності. Спірні питання щодо кримінальної відповідальності в науці кримінального права.

Кримінальна відповідальність як елемент механізму кримінально-правового регулювання: юридична природа, основний зміст, функції. Кримінальна відповідальність та інші елементи механізму кримінально-правового регулювання (кримінально-правові норми, юридичні факти, кримінально-правові відносини).

Форми кримінальної відповідальності. Підстави виділення окремих форм кримінальної відповідальності. Загальна характеристика окремих форм кримінальної відповідальності, що передбачені КК України (покарання, звільнення від покарання та його відбування). Юридична природа звільнення від кримінальної відповідальності як окремого інституту кримінального права України.

Підстава (підстави) кримінальної відповідальності. Визначення підстави кримінальної відповідальності в КК України.

ТЕМА 14. Звільнення від кримінальної відповідальності

Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Юридична природа та основний кримінально-правовий зміст звільнення від кримінальної відповідальності як окремого інституту в сучасному кримінальному праві.

Правові підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності за КК України. Проблеми систематизації окремих різновидів звільнення від кримінальної відповідальності в теорії кримінального права. Особливості звільнення від кримінальної відповідальності:

- 1) у зв'язку з дійовим каяттям;
- 2) у зв'язку з примиренням винного з потерпілим;
- 3) у зв'язку з передачею особи на поруки;

- 4) у зв'язку із зміною обстановки;
- 5) у зв'язку із закінченням строків давності;
- 6) на підставі закону України про амністію.

Загальна характеристика спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності, передбачених в нормах Особливої частини КК України.

РОЗДІЛ 9. Поняття та види покарань. Призначення покарання. Звільнення від покарання та його відбування

ТЕМА 15. Покарання та його види

Поняття покарання за КК України. Ознаки покарання. Покарання в системі заходів кримінально-правового впливу.

Мета покарання за КК України. Спірні питання щодо мети (цілей) покарання в науці кримінального права. Кара, виправлення засуджених, загальна та спеціальна превенція як окремі цілі (складові мети) покарання. Проблеми ієрархії цілей покарання при застосуванні окремих видів покарань.

Поняття виду покарання. Система видів покарання в кримінальному праві. Основні ознаки (характеристики) системи видів покарання за КК України. Кримінально-правове значення системи видів покарання.

Види покарань за КК України. Штраф. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Громадські роботи. Виправні роботи. Службові обмеження для військовослужбовців. Конфіскація майна та її відмежування від спеціальної конфіскації. Арешт, Обмеження волі. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Позбавлення волі на певний строк. Довічне позбавлення волі.

Смертна кара як вид покарання в кримінальному праві окремих держав. Смертна кара в історії кримінального права України. Рішення Конституційного Суду України від 29 грудня 1999 р. щодо неконституційності положень КК України 1960 р. в частині, що передбачає смертну кару як вид покарання, – правова підстава скасування смертної кари в Україні.

ТЕМА 16. Призначення покарання

Призначення покарання як специфічний етап застосування кримінально-правових норм. Обрання конкретної міри покарання, його основний кримінально-правовий зміст.

Загальні засади призначення покарання, їх юридична природа та загальний зміст. Загальні правила призначення покарання за КК України. Призначення покарання у межах, встановлених у санкції статті (частини статті) КК України, яка передбачає відповідальність за вчинений злочин. Винятки з цього правила, що передбачені в КК України. Дотримання при призначенні покарання положень Загальної частини КК України. Врахування при призначенні покарання ступеня тяжкості вчиненого злочину, особи

винного та обставин справи, що пом'якшують чи обтяжують покарання. Зв'язок призначення покарання з метою спеціальної та загальної превенції.

Загальна характеристика обставин, що пом'якшують чи обтяжують покарання. Особливості врахування таких обставин при призначенні покарання в окремих кримінально-правових ситуаціях.

Призначення покарання за незакінчений злочин та за злочин, вчинений у співучасті. Юридична природа та особливості врахування при призначенні покарання обставин, передбачених ст. 68 КК України.

Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом. Підстави та види такого пом'якшення покарання. Інші випадки пом'якшення покарання при його призначенні, що передбачені КК України.

Призначення покарання за сукупністю злочинів. Межі остаточного покарання, що призначається за сукупністю злочинів. Умови, порядок та принципи призначення остаточного покарання за сукупністю злочинів, за які особа засуджується одним вироком. Особливості призначення остаточного покарання за сукупністю злочинів, за які особа засуджується кількома вирокami.

Призначення покарання за сукупністю вироків. Умови, порядок та принципи призначення остаточного покарання за сукупністю вироків. Межі остаточного покарання, що призначається за сукупністю вироків. Особливості та порядок призначення покарання особі, яка засуджується за сукупністю злочинів та за сукупністю вироків одночасно.

Правила складання покарань та зарахування попереднього ув'язнення. Особливості складання окремих видів основних покарань. Виконання додаткових покарань різних видів. Особливості зарахування попереднього ув'язнення при призначенні окремих видів основних покарань. Обчислення строків покарання.

ТЕМА 17. Звільнення від покарання та його відбування

Поняття та юридична природа звільнення від покарання та його відбування. Основний кримінально-правовий зміст звільнення від покарання та його відбування, його відмінність від звільнення від кримінальної відповідальності.

Проблеми систематизації окремих різновидів звільнення від покарання та його відбування. Звільнення від покарання, звільнення від подальшого відбування покарання, заміна покарання більш м'яким та пом'якшення призначеного покарання як окремі форми (субінститути) інституту звільнення від покарання та його відбування.

Звільнення від покарання, його специфічний кримінально-правовий зміст. Звільнення від покарання особи у зв'язку з втратою нею суспільної небезпеки. Звільнення від покарання особи у зв'язку із закінченням строків давності. Інші різновиди безумовного звільнення від покарання, що передбачені КК України. Звільнення від відбування покарання з випробуванням. Звільнення від відбування покарання з випробуванням

вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років. Інші різновиди умовного звільнення від покарання, що передбачені КК України.

Звільнення від подальшого відбування покарання, його специфічний кримінально-правовий зміст. Звільнення від подальшого відбування покарання особи, засудженої за діяння, караність якого законом усунена. Звільнення від подальшого відбування покарання особи у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку. Інші різновиди безумовного звільнення від відбування покарання, що передбачені КК України. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Інші різновиди умовного звільнення від відбування покарання, що передбачені КК України.

Заміна покарання більш м'яким, його специфічний кримінально-правовий зміст. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Заміна виправних робіт штрафом. Інші різновиди заміни покарання більш м'яким, що передбачені КК України.

Пом'якшення призначеного покарання, його специфічний кримінально-правовий зміст. Зниження призначеної особі міри покарання до максимальної межі, встановленої санкцією нового закону, що пом'якшує кримінальну відповідальність. Інші різновиди пом'якшення покарання, що передбачені КК України.

Особливості звільнення від покарання та його відбування на підставі закону України про амністію або акта про помилування.

РОЗДІЛ 10. Судимість. Заходи кримінально-правового характеру

ТЕМА 18. Судимість

Поняття судимості. Часові межі судимості. Обставини, які зумовлюють визнання особи такою, що не має судимості. Загально-правові та кримінально-правові наслідки судимості.

Погашення судимості. Загальні умови та строки погашення судимості. Особливості обчислення строків погашення судимості при перебігу давності виконання вироку, при умовно-достроковому звільненні від покарання чи заміні його більш м'яким. Погашення судимості в осіб, щодо яких застосовано закон України про амністію або акт про помилування. Переривання строку погашення судимості.

Зняття судимості. Умови та підстави зняття судимості, що передбачені КК України.

ТЕМА 19. Примусові заходи медичного характеру та примусове лікування. Інші заходи кримінально-правового характеру

Поняття та види заходів кримінально-правового характеру.

Поняття примусових заходів медичного характеру, їх юридична природа та основний кримінально-правовий зміст. Мета (цілі) примусових заходів медичного характеру.

Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру. Види примусових заходів медичного характеру. Особливості застосування окремих видів примусових заходів медичного характеру, що передбачені КК України. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру.

Поняття примусового лікування, його юридична природа та основний кримінально-правовий зміст. Особи, до яких може бути застосоване примусове лікування. Місця примусового лікування, визначені КК України.

Спеціальна конфіскація. Підстави застосування спеціальної конфіскації. Випадки застосування спеціальної конфіскації.

Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру. Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру. Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб.

Примусові заходи виховного характеру, що застосовуються до особи, яка до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, вчинила суспільне небезпечне діяння. Види заходів кримінально-правового впливу, що можуть бути застосовані до неповнолітнього та малолітнього за КК України.

Обмежувальні заходи. Місце та роль обмежувальних заходів у системі заходів кримінально-правового характеру та запобігання домашнього насильства. Підстави та передумови застосування обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство. Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство. Обов'язки та заборони, які можуть бути покладені судом до особи, що вчинила домашнє насильство.

РОЗДІЛ 11. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

ТЕМА 20. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Неповнолітні та малолітні як особливі суб'єкти охоронних кримінально-правових відносин. Примусові заходи виховного характеру, що застосовуються до особи, яка до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, вчинила суспільне небезпечне діяння.

Звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності. Підстави звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру. Особливості звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.

Види покарань, що можуть бути застосовані до неповнолітніх. Особливості застосування до неповнолітніх окремих видів покарань (штраф,

громадські роботи, виправні роботи, арешт, позбавлення волі на певний строк).

Призначення покарання неповнолітнім. Додаткові правові орієнтири, які враховує суд при призначенні покарання неповнолітньому. Межі остаточного покарання, яке може бути призначене неповнолітньому за сукупністю злочинів та за сукупністю вироків.

Звільнення неповнолітнього від покарання та його відбування. Особливості звільнення неповнолітнього від відбування покарання з випробуванням, звільнення від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру, звільнення від покарання у зв'язку із закінченням строків давності, умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.

Особливості погашення і зняття судимості в осіб, які вчинили злочин до досягнення ними вісімнадцятирічного віку.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

РОЗДІЛ 1. Поняття, система і значення Особливої частини кримінального права. Основи кримінально-правової кваліфікації

ТЕМА 1. Поняття, система і значення Особливої частини кримінального права

Різні значення словосполучення «Особлива частина кримінального права України». Особлива частина кримінального права України як специфічний розділ окремої галузі права, як складова частина єдиної науки кримінального права та як навчальна дисципліна в юридичному вищому навчальному закладі.

Особлива частина кримінального права України як специфічний розділ окремої галузі права. Підстави поділу кримінального права України на Загальну та Особливу частини. Особливості нормативних приписів (кримінально-правових норм), що утворюють її зміст. Джерела Особливої частини кримінального права України.

Система Особливої частини кримінального права України, її поняття та особливості. Основні правила систематизації Особливої частини кримінального права України. Роль законодавчої техніки в побудові системи Особливої частини кримінального права України. Загальна характеристика системи Особливої частини КК України 2001 р.

Значення Особливої частини кримінального права України.

Особлива частина кримінального права України як складова частина єдиної науки кримінального права. Особливості предмета та основних методів наукових досліджень. Провідні українські вчені в галузі Особливої частини кримінального права та основні напрямки їх наукових досліджень. Завдання науки кримінального права щодо дослідження норм Особливої частини КК України 2001 р. та практики їх застосування.

Особлива частина кримінального права України як навчальна дисципліна в юридичному вищому навчальному закладі, її предмет та основні методи його дослідження.

Основні теоретичні форми вивчення Особливої частини кримінального права: систематизація (класифікація) юридичних складів злочинів в межах Особливої частини Кримінального кодексу України та її окремих розділів; загальна характеристика окремих груп злочинів; аналіз юридичного складу (юридичних складів) злочину певного виду; особливості юридичних складів окремих злочинів; розмежування юридичних складів злочинів окремих видів; кваліфікація множинності злочинів певних видів.

Основні практичні форми вивчення Особливої частини кримінального права України: розв'язання задач (казусів); вирішення узагальнених кримінально-правових ситуацій, що стосуються злочинів окремих видів; кримінально-правова кваліфікація окремих форм множинності злочинів.

Роль роз'яснень Пленуму Верховного Суду України у засвоєнні Особливої частини кримінального права. Необхідність опрацювання

узагальнень правозастосовної практики та вивчення окремих кримінальних справ щодо певних категорій злочинів.

ТЕМА 2. Основи кримінально-правової кваліфікації

Зміст кримінально-правової кваліфікації. Кримінально-правова кваліфікація як частина процесу застосування кримінального закону. Оцінка суспільно небезпечної поведінки в ході кримінально-правової кваліфікації. Визначення кримінально-правової норми, що передбачає відповідальність за вчинення суспільно небезпечного діяння.

Поняття кримінально-правової кваліфікації та її види. Кваліфікація злочинів та кваліфікація суспільно небезпечних діянь, які не є злочинами. Умови правильної кваліфікації. Фактична та нормативна підстави кримінально-правової кваліфікації.

Юридичне закріплення результатів кримінально правової кваліфікації. Виклад фактичних обставин справи, складання формули кваліфікації та формулювання звинувачення – складові кримінально-правової кваліфікації як юридичної діяльності. Значення та вимоги до формули кваліфікації.

Принципи кримінально-правової кваліфікації та їх значення.

РОЗДІЛ 2. Злочини проти основ національної безпеки України

ТЕМА 3. Злочини проти основ національної безпеки України

Національна безпека України як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України.

Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади: особливості конструкції юридичних складів та види цього злочину. Фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України

Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України: аналіз юридичних складів злочину, особливості кваліфікації за сукупністю з іншими злочинами. Державна зрада: аналіз юридичного складу злочину; особливості звільнення від кримінальної відповідальності особи, що вчинила державну зраду. Посягання на життя державного чи громадського діяча: аналіз юридичного складу злочину. Диверсія: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу злочину, форми диверсії. Шпигунство: аналіз юридичного складу злочину; особливості звільнення від кримінальної відповідальності особи, що вчинила шпигунство.

Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань.

РОЗДІЛ 3. Злочини проти життя, здоров'я, волі, честі та гідності особи, її статевої свободи та статевої недоторканості

ТЕМА 4. Злочини проти життя та здоров'я особи

Систематизація юридичних складів злочинів проти життя та здоров'я особи за чинним кримінальним законодавством України.

Злочини проти життя. Кримінально-правове поняття вбивства. Види вбивств за КК України. Умисне вбивство без обтяжуючих і без пом'якшуючих обставин: відмежування від інших видів умисних вбивств. Умисне вбивство при обтяжуючих обставинах: аналіз юридичного складу злочину, особливості кваліфікації окремих його різновидів. Умисні вбивства при пом'якшуючих обставинах: особливості юридичних складів умисного вбивства, вчиненого в стані сильного душевного хвилювання, умисного вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини та умисного вбивства при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця. Вбивство через необережність: особливості суб'єктивної сторони юридичного складу злочину. Доведення до самогубства: особливості юридичних складів злочину, відмежування від умисного вбивства та вбивства через необережність.

Злочини проти здоров'я. Поняття тілесного ушкодження: медичний та юридичний аспекти. Види тілесних ушкоджень за КК України. Залежність ступеня тяжкості тілесних ушкоджень від тривалості розладу здоров'я та розміру стійкої втрати працездатності. Умисне тяжке тілесне ушкодження: аналіз юридичних складів злочину. Умисне тяжке тілесне ушкодження, заподіяне за пом'якшуючих обставин: особливості юридичних складів злочину. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження: особливості юридичних складів злочину, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Умисне легке тілесне ушкодження: види, особливості юридичних складів злочину. Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу злочину, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Побої і мордування: аналіз юридичних складів злочинів. Домашнє насильство: поняття та юридичний складу злочину. Каткування: особливості юридичного складу злочину.

Злочини проти особистої безпеки. Погроза вбивством: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін складу злочину, відмежування від готування до умисного вбивства. Зараження венеричною хворобою; зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби; неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби; розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби: особливості юридичних складів злочинів. Злочини, які вчинюються у сфері медичного обслуговування (незаконна лікувальна діяльність, ненадання допомоги хворому медичним працівником, неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним

працівником, порушення прав пацієнта, незаконне проведення дослідів над людиною, порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини, насильницьке донорство, незаконне розголошення лікарської таємниці): загальна характеристика, особливості юридичних складів. Інші злочини, що ставлять в небезпеку життя та здоров'я людини (незаконне проведення абортів або стерилізації; залишення в небезпеці; ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані; неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей): загальна характеристика, особливості юридичних складів.

ТЕМА 5. Злочини проти волі, честі та гідності особи

Воля людини як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика злочинів проти волі особи.

Злочини, що посягають на волю людини. Насильницьке зникнення. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини: аналіз юридичних складів злочину. Захоплення заручників; аналіз юридичних складів злочину, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Підміна дитини: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу злочину. Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо передачі людини: аналіз юридичних складів злочину. Примушування до шлюбу: поняття та юридичний склад злочину.

Експлуатація дітей: особливості юридичних складів злочину. Незаконне поміщення в психіатричний заклад: особливості юридичного складу злочину.

Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом.

ТЕМА 6. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості

Статева свобода та статева недоторканість людини як об'єкти кримінально-правової охорони. Загальна характеристика злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Злочини, що посягають на статева свободу та статева недоторканість особи. Зґвалтування: поняття та аналіз юридичних складів злочину. Сексуальне насильство: поняття, особливості юридичних складів злочину, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Інші статеві злочини (примушування до вступу в статевий зв'язок; статеві зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку; розбещення неповнолітніх): особливості юридичних складів, відмежування від суміжних злочинів.

РОЗДІЛ 4. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина

ТЕМА 7. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина

Окремі конституційні права і свободи людини і громадянина як об'єкт кримінально-правової охорони.

Загальна характеристика та систематизація злочинів проти особистих прав і свобод людини та громадянина.

Злочини проти окремих політичних прав громадянина України (перешкоджання здійсненню виборчого права; неправомірне використання виборчих бюлетенів, підлог виборчих документів або неправильний підрахунок голосів чи неправильне оголошення результатів виборів; порушення таємниці голосування; порушення законодавства про референдум): особливості юридичних складів, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами.

Злочини, що посягають на рівність конституційних прав громадян та їх рівність перед законом. Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності або ставлення до релігії: аналіз юридичних складів злочину.

Злочини, що посягають на недоторканність приватного життя громадян (порушення недоторканності житла; порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер; порушення недоторканності приватного життя): особливості юридичних складів злочинів.

Злочини, що посягають на нормальний розвиток неповнолітніх та матеріальне забезпечення осіб, що потребують соціального захисту, їх особисту безпеку (ухилення від сплати аліментів на утримання дітей; ухилення від сплати коштів на утримання непрацездатних батьків; злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування; зловживання опікунськими правами; розголошення таємниці усиновлення (удочеріння)): особливості юридичних складів злочинів. Незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння): аналіз юридичних складів злочину.

Злочини, що посягають на трудові права громадян (перешкоджання законній професійній діяльності журналістів; грубе порушення законодавства про працю; грубе порушення угоди про працю; невиплата заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат): особливості юридичних складів злочинів.

Злочини, що посягають на права громадян, на захист своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів (перешкоджання законній діяльності професійних спілок, політичних партій, громадських організацій; примушування до участі у страйку або перешкоджання участі у страйку; порушення права на отримання освіти; порушення права на безоплатну медичну допомогу): особливості юридичних складів злочину.

Злочини, що посягають на право інтелектуальної власності та авторські права (порушення авторського права і суміжних прав; порушення прав на об'єкти промислової власності): аналіз юридичних складів злочинів.

Злочини, що посягають на свободу світогляду і віросповідання, порядок відправлення релігійних культів та порядок поведіння з культовими (релігійними) цінностями (пошкодження релігійних споруд чи культових

будинків; незаконне утримування, осквернення або знищення релігійних святинь; перешкоджання здійсненню релігійного обряду; посягання на здоров'я людей під приводом проповідування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів): особливості юридичних складів злочинів.

РОЗДІЛ 5. Злочини проти власності, у сфері господарської діяльності та проти довкілля

ТЕМА 8. Злочини проти власності

Власність та право власності як об'єкти кримінально-правової охорони. Загальна характеристика злочинів проти власності. Систематизація юридичних складів злочинів проти власності за чинним кримінальним законодавством України.

Корисливі посягання на власність. Розкрадання чужого майна як родова юридична конструкція окремих корисливих посягань на власність. Ознаки, форми та види розкрадання. Крадіжка: таємний спосіб викрадення майна як специфічна ознака крадіжки; кваліфіковані види крадіжки. Грабіж: відкритий спосіб викрадення майна як специфічна ознака грабежу; кваліфіковані види грабежу; характер насильства і погрози насильством при насильницькому грабежі. Розбій: особливості конструкції основного юридичного складу злочину; характер насильства і погрози насильством при розбої; кваліфіковані види розбою; розбій та інші злочини – розмежування юридичних складів, кваліфікація за сукупністю злочинів. Викрадення шляхом демонтажу та іншим засобом електричних мереж, кабельних ліній зв'язку та їх обладнання: особливості предмета злочину та способів його вчинення. Вимагання: аналіз юридичних складів злочину; відмежування вимагання від насильницького грабежу та розбою, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Шахрайство: предмет та способи шахрайства як специфічні елементи його юридичних складів; шахрайство та інші злочини – розмежування та кваліфікація за сукупністю злочинів. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем: особливості юридичних складів злочинів, розмежування з іншими злочинами проти власності. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою: особливості юридичних складів злочину, відмежування від шахрайства, привласнення та розтрата майна. Привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї: особливості юридичного складу злочину.

Некорисливі посягання на власність. Умисне знищення або пошкодження майна: особливості юридичних складів злочину, кваліфіковані види злочину. Необережне знищення або пошкодження майна: особливості конструкції об'єктивної сторони юридичного складу злочину. Порушення обов'язків щодо охорони майна: особливості юридичного складу злочину. Погроза знищення майна: аналіз юридичного складу злочину. Придбання або збут майна, завідомо здобутого злочинним шляхом: аналіз юридичного складу злочину.

ТЕМА 9. Злочини у сфері господарської діяльності

Економічна діяльність, господарська діяльність та підприємницька діяльність як об'єкти кримінально-правової охорони. Загальна характеристика злочинів у сфері господарської діяльності. Систематизація юридичних складів злочинів у сфері господарської діяльності за КК України.

Злочини, що посягають на встановлений порядок здійснення господарської діяльності та окремих її видів. Порушення порядку зайняття господарською та банківською діяльністю: аналіз юридичних складів злочину, види діяльності, що підлягають ліцензуванню. Зайняття забороненими видами господарської діяльності: зміст поняття «види господарської діяльності, щодо яких є спеціальна заборона», встановлена законом, та його співвідношення з поняттям «види діяльності, заборонені кримінальним законом», кваліфіковані види цього злочину. Фіктивне підприємництво: аналіз юридичних складів злочину. Фіктивне банкрутство: особливості юридичного складу злочину. Доведення до банкрутства: особливості об'єктивної сторони складу злочину.

Злочини, що посягають на фінансову діяльність. Ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів: аналіз юридичних складів злочину. Шахрайство з фінансовими ресурсами: особливості юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів. Контрабанда: аналіз юридичних складів злочину.

Злочини, що посягають на встановлений порядок виготовлення і використання документів в господарській діяльності. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї: аналіз юридичних складів злочину.

Злочини, що посягають на встановлений порядок формування та витрачання бюджетних коштів.

Злочини, що посягають на встановлений порядок реалізації споживачам товарів і надання послуг. Випуск або реалізація недоброякісної продукції: аналіз юридичного складу злочину.

Злочини, що посягають на свободу господарської діяльності. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю: особливості предмета та способів вчинення злочину, форми підприємницького шпигунства. Розголошення комерційної таємниці: особливості юридичного складу злочину.

Злочини, що посягають на відносини у сфері приватизації державного чи комунального майна. Незаконна приватизація державного, комунального майна: аналіз юридичних складів злочину.

ТЕМА 10. Злочини проти довкілля

Екологічна безпека навколишнього природного середовища як родовий об'єкт злочинів проти довкілля. Особливості безпосередніх об'єктів злочинів проти довкілля.

Злочини проти екологічної безпеки (порушення правил екологічної безпеки; невжиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення; приховування або перекручення відомостей про екологічний стан або захворюваність населення; проектування чи експлуатація споруд без систем захисту довкілля): загальна характеристика, особливості юридичних складів злочинів.

Злочини, що посягають на встановлений порядок використання землі, її надр (забруднення або псування земель; порушення правил охорони надр; безгосподарське використання земель): загальна характеристика, особливості юридичних складів злочинів.

Злочини, що посягають на встановлений порядок використання водних ресурсів та атмосферного повітря (порушення правил охорони вод; забруднення моря; порушення законодавства про континентальний шельф України; забруднення атмосферного повітря): загальна характеристика, особливості юридичних складів злочинів.

Злочини, що посягають на встановлений порядок використання об'єктів флори і фауни (знищення або пошкодження лісових масивів; незаконна порубка лісу; порушення законодавства про захист рослин; незаконне полювання; незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом; проведення вибухових робіт з порушенням правил охорони рибних запасів; порушення ветеринарних правил; умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду): загальна характеристика, особливості юридичних складів злочинів.

РОЗДІЛ 6. Злочини проти громадської безпеки, безпеки виробництва, безпеки руху та експлуатації транспорту

ТЕМА 11. Злочини проти громадської безпеки

Громадська безпека як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика та види злочинів проти громадської безпеки.

Створення злочинних об'єднань, участь у них та у злочинах, що вчинюються ними чи пов'язаних з ними. Створення злочинної організації: аналіз юридичного складу злочину; підстава звільнення від кримінальної відповідальності. Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності: особливості юридичних складів злочину. Бандитизм: ознаки банди, форми бандитизму, особливості кваліфікації бандитизму, пов'язаного з вчиненням інших злочинів. Терористичний акт: особливості юридичних складів злочину; підстава звільнення від кримінальної відповідальності. Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань: особливості юридичних складів злочину; підстава звільнення від кримінальної відповідальності.

Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами чи радіоактивними матеріалами. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи

радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем: аналіз юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами: аналіз юридичних складів злочину, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами; підстава звільнення від кримінальної відповідальності. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу злочину. Незаконне поводження з радіоактивними матеріалами: особливості юридичних складів злочину.

Порушення правил, що забезпечують громадську безпеку. Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки: аналіз юридичних складів злочину.

Інші злочини проти громадської безпеки. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності: особливості юридичних складів злочину.

ТЕМА 12. Злочини проти безпеки виробництва

Безпека виробництва як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика та види злочинів проти безпеки виробництва.

Злочини у сфері безпеки праці. Порушення вимог законодавства про охорону праці: аналіз юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів. Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою: аналіз юридичних складів злочину.

Інші злочини у сфері безпеки виробництва. Порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах: особливості юридичних складів злочину. Порушення правил ядерної або радіаційної безпеки: особливості юридичних складів злочину. Порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд: особливості юридичних складів злочину.

ТЕМА 13. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Безпека руху та експлуатації транспорту як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту та проблеми систематизації їх юридичних складів.

Злочини, що посягають на безпеку руху та експлуатацію всіх видів транспорту. Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів: аналіз юридичних складів злочину. Примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків: аналіз юридичних складів злочину. Порушення чинних на транспорті правил: особливості юридичного складу злочину, відмежування від інших злочинів.

Злочини, що посягають на безпеку руху та експлуатацію залізничного, повітряного, водного та магістрального трубопровідного транспорту. Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи

повітряного транспорту аналіз юридичних складів злочину. Злочини, що посягають на безпеку руху та експлуатацію автомобільного та міського електричного транспорту. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами: аналіз юридичних складів злочину. Незаконне заволодіння транспортним засобом: аналіз юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів, кваліфікація за сукупністю злочинів. Знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу: особливості юридичного складу злочину.

РОЗДІЛ 7. Злочини проти громадського порядку та моральності. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення

ТЕМА 14. Злочини проти громадського порядку та моральності

Громадський порядок і моральність як об'єкти кримінально-правової охорони. Загальна характеристика злочинів проти громадського порядку і моральності.

Злочини проти громадського порядку. Групове порушення громадського порядку: аналіз юридичних складів злочину, відмежування від суміжних злочинів. Масові заворушення: аналіз юридичних складів злочину. Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу злочину. Хуліганство: аналіз юридичних складів злочину, відмежування від суміжних злочинів, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами.

Злочини проти моральності. Наруга над могилою: аналіз юридичного складу злочину. Нищення, руйнування чи псування пам'яток історії або культури: особливості юридичних складів злочину. Жорстоке поводження з тваринами: особливості юридичних складів злочину. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості: особливості юридичних складів злочину. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів: особливості юридичних складів злочину. Створення або утримання місць розпусти і звідництво: особливості юридичних складів злочину. Проституція або примушування чи втягнення до заняття проституцією: аналіз юридичних складів злочинів. Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність: аналіз юридичного складу злочину, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами.

ТЕМА 15. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення

Здоров'я населення як об'єкт кримінально-правової охорони.

Злочини, що посягають на встановлений порядок обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: аналіз юридичних складів злочину. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: аналіз юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем: аналіз юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: аналіз юридичних складів злочину, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: особливості юридичних складів злочину, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: особливості юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів: особливості юридичних складів злочину.

Інші злочини, що порушують встановлений порядок обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту; посів або вирощування снотворного маку чи конопель; незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів; викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем; викрадення, привласнення, вимагання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, чи заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем та інші незаконні дії з таким обладнанням; організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів; незаконне виготовлення, підроблення, використання чи збут підроблених документів на отримання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів; незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин), особливості їх юридичних складів.

Інші злочини проти здоров'я населення. Використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: аналіз юридичних складів злочинів, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, перевезення, пересилання, зберігання з метою збуту або збут отруйних і сильнодіючих речовин: особливості юридичних складів злочину.

Незаконна організація або утримання місць для вживання одурманюючих засобів: особливості юридичного складу злочину. Спонування неповнолітніх до застосування допінгу: особливості юридичних складів злочину. Схиляння неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів: особливості юридичного складу злочину.

РОЗДІЛ 8. Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державного кордону України, забезпечення призову та мобілізації. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян та злочини проти журналістів

ТЕМА 16. Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

Зовнішня, внутрішня та інформаційна безпека як об'єкти кримінально-правової охорони. Загальна характеристика злочинів у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.

Злочини, що порушують правила охорони та зберігання державної чи службової таємниці. Розголошення державної таємниці: аналіз юридичних складів злочину. Втрата документів, що містять державну таємницю: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу злочину, відмежування від розголошення державної таємниці. Передача або збирання відомостей, що становлять конфіденційну інформацію, яка є власністю держави: особливості предмета злочину, відмежування від державної зради та шпигунства.

Злочини, що порушують встановлений порядок перетинання державного кордону України та правила переміщення через її митний кордон окремих предметів. Незаконне перетинання державного кордону: аналіз юридичних складів злочину. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України: особливості об'єктивної сторони та суб'єкта юридичного складу злочину.

Злочини, що порушують встановлений порядок комплектування Збройних Сил України. Ухилення від призову на строкову військову службу: аналіз юридичного складу злочину. Ухилення від призову за мобілізацією: особливості об'єктивної сторони юридичного складу злочину. Ухилення від військового обліку або спеціальних зборів: аналіз юридичних складів злочину.

ТЕМА 17. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян громадян та злочини проти журналістів

Загальна характеристика злочинів проти порядку управління за чинним кримінальним законодавством України.

Злочини, що посягають на загальні засади управлінської діяльності в державі. Наруга над державними символами: особливості юридичних складів злочинів. Незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій: аналіз юридичного складу злочину. Захоплення державних або громадських будівель чи споруд: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу злочину. Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи: особливості юридичного складу злочину, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Одержання незаконної винагороди працівником державного підприємства, установи чи організації: аналіз юридичного складу злочину, відмежування від інших злочинів. Самоправство: особливості юридичного складу злочину. Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань: аналіз юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами.

Злочини, що посягають на окремі блага та інтереси фізичних осіб як суб'єктів управлінської діяльності. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві: аналіз юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу: особливості юридичних складів злочину, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу: аналіз юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів. Умисне знищення або пошкодження майна працівника правоохоронного органу: особливості юридичних складів злочину. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця: аналіз юридичного складу злочину, відмежування від інших злочинів. Захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника: аналіз юридичного складу злочину, відмежування від суміжних злочинів. Погроза або насильство щодо службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок: особливості юридичних складів злочину.

Погроза або насильство щодо журналіста. Умисне знищення або пошкодження майна журналіста. Посягання на життя журналіста. Захоплення журналіста як заручника.

Злочини, що посягають на встановлений порядок функціонування матеріальних носіїв управлінської діяльності. Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження: аналіз юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, їх збут, використання підроблених документів: аналіз юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Незаконне використання спеціальних технічних засобів негласного

отримання інформації: аналіз юридичних складів злочину, відмежування від суміжних злочинів.

РОЗДІЛ 9. Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

ТЕМА 18. Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж

Безпека комп'ютерної інформації як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж.

Незаконне втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж: аналіз юридичних складів злочину, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Викрадення, привласнення, вимагання комп'ютерної інформації або заволодіння нею шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем: особливості предмета та об'єктивної сторони юридичних складів злочину, відмежування від суміжних злочинів. Порушення правил експлуатації автоматизованих електронно-обчислювальних систем: особливості юридичних складів злочину.

ТЕМА 19. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Поняття службової особи та службового злочину.

«Загальні» юридичні склади службових злочинів. Зловживання владою або службовим становищем: аналіз юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів, суб'єктом яких є службова особа. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги. Перевищення влади або службових повноважень: особливості основного юридичного складу злочину; кваліфіковані види злочину; кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Службова недбалість: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичних складів злочину. Службове підроблення: особливості юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами.

Декларування недостовірної інформації.

Неправомірна вигода як родове поняття окремої групи службових злочинів. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою: аналіз юридичних складів злочину, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі: особливості юридичних складів злочину; підстави звільнення від кримінальної відповідальності особи, яка дала хабар. Провокація підкупу: особливості юридичних складів злочину.

Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми. Підкуп особи, яка надає публічні послуги.

РОЗДІЛ 10. Злочини проти правосуддя

ТЕМА 20. Злочини проти правосуддя

Правосуддя як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика злочинів проти правосуддя за чинним кримінальним законодавством України.

Злочини проти правосуддя, що вчинюються службовими особами, які здійснюють чи забезпечують здійснення правосуддя. Завідомо незаконні затримання, привід або арешт: особливості юридичних складів злочину. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності: аналіз юридичних складів злочину. Примушування давати показання: особливості юридичних складів злочину, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Постановлення суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови: особливості юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів. Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист; розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист: аналіз юридичних складів злочинів.

Злочини проти правосуддя, вчинювані особами, на яких покладені обов'язки зі сприяння у здійсненні правосуддя. Завідомо неправдиве показання: аналіз юридичних складів злочину. Відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків: особливості юридичного складу злочину. Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування: особливості об'єктивної сторони та суб'єкта юридичного складу злочину.

Злочини проти правосуддя, вчинювані засудженими або особами, які знаходяться під вартою. Ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та у виді позбавлення волі: особливості юридичних складів злочину. Невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або не проходження програми для кривдників. Ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі: особливості об'єктивної сторони та суб'єкта юридичних складів злочину. Умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості. Злісне ухилення особи від відбування адміністративного стягнення у виді суїпно корисних робіт. Злісна непокоря вимогам адміністрації установи виконання покарань: особливості юридичного складу злочину, відмежування від інших злочинів. Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань: особливості об'єктивної сторони та суб'єкта юридичного складу злочину. Втеча з місця позбавлення волі або з-під варті: аналіз юридичних складів злочину, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Втеча із спеціалізованого лікувального закладу: особливості об'єктивної сторони юридичного складу злочину. Порушення правил адміністративного нагляду: аналіз юридичного складу злочину.

Злочини проти правосуддя, вчинювані особами, які не мають безпосереднього відношення до здійснення правосуддя. Втручання в діяльність судових органів: аналіз юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів. Незаконне втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду. Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного: особливості юридичних складів злочину. Умисне знищення або пошкодження майна судді, народного засідателя чи присяжного: аналіз юридичних складів злочину. Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною зі здійсненням правосуддя: особливості юридичного складу злочину. Невиконання судового рішення: особливості об'єктивної сторони юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів. Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину: аналіз юридичних складів злочину. Перешкоджання з'явленню свідка, потерпілого, експерта, примушування їх до відмови від давання показань чи висновку: особливості об'єктивної сторони юридичного складу злочину. Приховування злочину: аналіз юридичного складу злочину. Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна, яке описано чи підлягає конфіскації: особливості об'єктивної сторони та суб'єкта юридичного складу злочину.

Злочини, що посягають на життя, здоров'я, особисту безпеку, інші блага та інтереси захисників чи представників особи у зв'язку з їх діяльністю з надання правової допомоги. Втручання в діяльність захисника чи представника особи: аналіз юридичних складів злочину. Погроза або насильство щодо захисника чи представника особи; умисне знищення або пошкодження майна захисника чи представника особи: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичних складів злочинів. Посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги: аналіз юридичного складу злочину.

РОЗДІЛ 11. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

ТЕМА 21. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби

Поняття військового злочину. Військовий злочин і військовий дисциплінарний проступок. Юридична природа застосування правил Дисциплінарного статуту Збройних Сил України за діяння, передбачені в деяких статтях розділу XIX КК України.

Злочини, що посягають на порядок взаємовідносин між військовослужбовцями. Непокора: аналіз юридичних складів злочину, відмежування від невиконання наказу. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків: особливості юридичних складів злочину, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Погроза або

насильство щодо начальника: особливості юридичних складів злочинів. Порухення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості: особливості юридичних складів злочину.

Злочини, що посягають на встановлений порядок проходження військової служби. Самовільне залишення військової частини або місця служби: аналіз юридичних складів злочину, відмежування від дезертирства та від самовільного залишення поля бою або відмови діяти зброєю. Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом: способи вчинення злочину, мотив і мета злочину.

Злочини, що посягають на встановлений порядок користування військовим майном. Злочини, що посягають на встановлений порядок поводження зі зброєю та порядок експлуатації військової техніки. Порухення правил поводження зі зброєю, а також із речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення: аналіз юридичних складів злочину.

Злочини, що посягають на встановлений порядок несення окремих видів військової служби.

Злочини, що порушують правила охорони та зберігання військових відомостей. Розголошення відомостей військового характеру, що становлять державну таємницю, або втрата документів чи матеріалів, що містять такі відомості: особливості предмета, об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичних складів злочину.

Військові службові злочини. Поняття військової службової особи. Зловживання військовою службовою особою владою або службовим становищем; перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень: особливості об'єктивної сторони юридичних складів злочинів. Недбале ставлення до військової служби; бездіяльність військової влади: особливості юридичних складів злочинів.

Злочини, вчинювані в умовах воєнного стану або в бойовій обстановці. Здача або залишення ворогові засобів ведення війни; самовільне залишення поля бою або відмова діяти зброєю; добровільна здача в полон; злочинні дії військовослужбовця, який перебуває в полоні; мародерство; насильство над населенням у районі воєнних дій; погане поводження з військовополоненими; незаконне використання символіки Червоного Хреста і Червоного Півмісяця та зловживання ними: загальна характеристика та особливості юридичних складів цих злочинів.

ТЕМА 22. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Загальна характеристика та види злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Міжнародні злочини та злочини міжнародного характеру.

Злочини проти миру, безпеки людства. Пропаганда війни: аналіз юридичного складу злочину. Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни: особливості юридичних складів злочину.

Порушення законів та звичаїв війни: особливості юридичних складів злочину, зокрема, порушення, пов'язані з застосуванням засобів ведення війни, заборонених міжнародним правом, та інші порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Застосування зброї масового знищення: особливості юридичних складів злочину. Розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення: особливості юридичного складу злочину. Екоцид: аналіз юридичного складу злочину. Геноцид: аналіз юридичних складів злочину.

Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів.

Злочини проти міжнародного правопорядку. Посягання на життя представника іноземної держави: особливості юридичного складу злочину. Злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист: особливості юридичних складів злочину. Незаконне використання символіки Червоного Хреста і Червоного Півмісяця: особливості юридичного складу злочину, відмежування від злочину, передбаченого ст. 435 КК України. Піратство: особливості юридичних складів злочину. Найманство: аналіз юридичних складів злочинів, що охоплюються цим поняттям.

4. Зміст навчальних питань винесених на атестацію

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1. Поняття, предмет і завдання кримінального права України.
2. Система кримінального права України. Зв'язок кримінального права з іншими галузями права.
3. Функції та принципи кримінального права України.
4. Наука кримінального права: поняття та загальна характеристика її напрямів (антропологічний, соціологічний, класичний).
5. Кримінальна відповідальність та її підстави.
6. Поняття і структура кримінального закону України.
7. Чинність кримінального закону у просторі.
8. Чинність кримінального закону в часі.
9. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо злочинів, вчинених громадянами України, особами без громадянства та іноземцями.
10. Поняття та види тлумачення кримінального закону.
11. Становлення та розвиток кримінального законодавства України. Діюче кримінальне законодавство.
12. Поняття та ознаки злочину. Відмінність злочинів від інших правопорушень.

13. Класифікація злочинів.
14. Поняття складу злочину і його значення. Елементи складу злочину.
15. Обов'язкові та факультативні ознаки складу злочину
16. Види складів злочину.
17. Поняття та значення об'єкта злочину. Види об'єктів злочину.
18. Поняття предмета злочину. Відмінність предмета злочину від об'єкта.
19. Поняття і значення об'єктивної сторони складу злочину. Обов'язкові та факультативні ознаки об'єктивної сторони.
20. Суспільно небезпечна дія або бездіяльність як обов'язкова ознака об'єктивної сторони.
21. Суспільно небезпечні наслідки, їх види та значення.
22. Причинний зв'язок в кримінальному праві, його види та значення.
23. Поняття суб'єкта злочину. Обов'язкові та факультативні ознаки суб'єкта злочину.
24. Осудність та неосудність. Обмежена осудність. Ознаки медичного та юридичного критеріїв неосудності.
25. Вік кримінальної відповідальності. Встановлення віку при відсутності офіційних документів, що його підтверджують.
26. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені в стані сп'яніння, внаслідок вживання алкогольних, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин.
27. Поняття та ознаки спеціального суб'єкта злочину.
28. Поняття суб'єктивної сторони складу злочину. Обов'язкові та факультативні ознаки суб'єктивної сторони.
29. Поняття вини. Форми вини.
30. Вина у формі умислу. Відміна прямого умислу від непрямого.
31. Поняття необережної форми вини, її види. Відміна злочинної недбалості від казусу.
32. Подвійна (змішана) форма вини, її значення для кваліфікації злочину.
33. Юридична і фактична помилки, їх вплив на кримінальну відповідальність.
34. Поняття та види обставин, що виключають суспільну небезпечність чи протиправність діяння.
35. Поняття, підстави та умови правомірності необхідної оборони.
36. Уявна оборона та її правові наслідки.
37. Затримання особи, що вчинила суспільно небезпечне посягання.
38. Поняття, підстави та умови правомірності крайньої необхідності.
39. Відміна необхідної оборони від крайньої необхідності.
40. Фізичний або психічний примус.
41. Виконання наказу або розпорядження.
42. Діяння пов'язане з ризиком.
43. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи.
44. Поняття та види стадій вчинення злочину.

45. Готування до злочину, його об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Відмежування готування до злочину від виявлення наміру.
46. Замах на злочин, його ознаки та види.
47. Поняття закінченого злочину. Момент закінчення злочинів з матеріальним, формальним та усіченим складом.
48. Добровільна відмова від доведення злочину до кінця, його поняття та ознаки.
49. Діяльне каяття. Відмінність добровільної відмови від діяльного каяття.
50. Поняття, об'єктивні та суб'єктивні ознаки співучасті у злочині.
51. Форми співучасті у злочині.
52. Види співучасників злочину. Кваліфікація дій співучасників.
53. Спеціальні питання відповідальності співучасників: посереднє виконавство, ексцес виконавця, невдале підбурювання та пособництво, провокація злочину, співучасть у злочинах із спеціальним суб'єктом.
54. Причетність до злочину. Види причетності.
55. Поняття та юридична характеристика множинності злочинів, її види.
56. Сукупність злочинів, її ознаки та види. Відмежування сукупності злочинів від конкуренції норм.
57. Поняття, ознаки та види повторності злочинів. Кримінально-правові наслідки повторності злочинів.
58. Рецидив злочину, його ознаки та види.
59. Поняття та ознаки покарання за кримінальним правом України. Кара як ознака покарання.
60. Мета покарання за кримінальним правом України.
61. Система покарань, її ознаки та значення.
62. Види (класифікація) покарань.
63. Види покарань, які виконує ДКВС.
64. Довічне позбавлення волі.
65. Позбавлення волі на певний строк.
66. Тримання в дисциплінарному батальйоні.
67. Обмеження волі.
68. Арешт.
69. Конфіскація майна.
70. Службові обмеження для військовослужбовців.
71. Виправні роботи.
72. Громадські роботи.
73. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.
74. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.
75. Штраф.
76. Поняття, підстави та види звільнення від кримінальної відповідальності.

77. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям.
78. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.
79. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки.
80. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки.
81. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінчення строків давності.
82. Загальні начала призначення покарання.
83. Призначення покарання за сукупністю злочинів.
84. Призначення покарання за сукупністю вироків.
85. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом.
86. Загальна характеристика обставин, що пом'якшують та обтяжують покарання.
87. Загальна характеристика та види звільнення від кримінального покарання.
88. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років.
89. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.
90. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.
91. Звільнення від покарання за актами амністії та помилування.
92. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.
93. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням.
94. Звільнення від відбування покарання за хворобою.
95. Погашення та зняття судимості.
96. Примусові заходи медичного характеру.
97. Обмежувальні заходи.
98. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.
99. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру.
100. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.
101. Види покарань, які застосовуються до неповнолітніх.
102. Особливості призначення покарання до неповнолітніх.
103. Звільнення неповнолітніх від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру.
104. Звільнення неповнолітніх від відбування покарання з випробуванням.
105. Умовно-дострокове звільнення неповнолітніх від відбування покарання.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

1. Система Особливої частини КК України та перспективи її подальшого вдосконалення.
2. Наукові основи кваліфікації злочинів.
3. Поняття, види та загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України.
4. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади (ст. 109 КК).
5. Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України (ст. 110 КК).
6. Державна зрада (ст. 111 КК).
7. Диверсія (ст. 113 КК).
8. Поняття, види та загальна характеристика злочинів проти життя та здоров'я особи.
9. Умисне вбивство (ст. 115 КК).
10. Привілейовані вбивства (ст. ст. 116-118 КК).
11. Доведення до самогубства (ст. 120 КК).
12. Умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК).
13. Побой і мордування (ст. 126 КК).
14. Залишення в небезпеці та ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані (ст. ст. 135-136 КК).
15. Ненадання допомоги хворому медичним працівником (ст. 139 КК).
16. Поняття, види та загальна характеристика злочинів проти волі, честі та гідності особи.
17. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини (ст. 146 КК).
18. Захоплення заручників (ст. 147 КК).
19. Торгівля людьми (ст. 149 КК).
20. Поняття, види та загальна характеристика злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.
21. Зґвалтування (ст. 152 КК).
22. Примушування до вступу в статевий зв'язок (ст. 154 КК).
23. Поняття, види та загальна характеристика злочинів проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.
24. Перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача (ст. 157 КК).
25. Підкуп виборця, учасника референдуму (ст. 160 КК).
26. Порухення недоторканності житла (ст. 162 КК).
27. Порухення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер (ст. 163 КК).
28. Грубе порушення законодавства про працю та угоди про працю (ст. ст. 172, 173 КК).

29. Посягання на здоров'я людей під приводом проповідувань релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів (ст. 181 КК).
30. Порушення недоторканості приватного життя (ст. 182 КК).
31. Поняття, види та загальна характеристика злочинів проти власності.
32. Крадіжка (ст. 185 КК).
33. Грабіж (ст. 186 КК).
34. Розбій (ст. 187 КК).
35. Вимагання (ст. 189 КК).
36. Шахрайство (ст. 190 КК).
37. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК).
38. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою (ст. 192 КК).
39. Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво (ст. 197-1 КК).
40. Поняття, види та загальна характеристика злочинів у сфері господарської діяльності.
41. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів (ст. 199 КК).
42. Контрабанда (ст. 201 КК).
43. Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів (ст. 204 КК).
44. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом (ст. 209 КК).
45. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) (ст. 212 КК).
46. Порушення порядку здійснення операцій з металобрухтом (ст. 213 КК).
47. Незаконне використання інсайдерської інформації (ст. 232-1 КК).
48. Поняття, види та загальна характеристика злочинів проти довкілля.
49. Порушення правил екологічної безпеки (ст. 236 КК).
50. Незаконне полювання (ст. 248 КК).
51. Незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом (ст. 249 КК).
52. Поняття, види та загальна характеристика злочинів проти громадської безпеки.
53. Створення злочинної організації (ст. 255 КК).
54. Бандитизм (ст. 257 КК).
55. Терористичний акт (ст. 258 КК).
56. Сприяння вчиненню терористичного акту та фінансування тероризму (ст. ст. 258-4, 258-5 КК).
57. Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (ст. 260 КК).

58. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем (ст. 262 КК).
59. Порушення правил поведження з вибуховими, легкозаймистими та їдкими речовинами або радіоактивними матеріалами (ст. 267 КК).
60. Поняття, види та загальна характеристика злочинів проти безпеки виробництва.
61. Порушення вимог законодавства про охорону праці (ст. 271 КК).
62. Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою (ст. 272 КК).
63. Загальна характеристика злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту.
64. Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту (ст. 276 КК).
65. Блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортного підприємства (ст. 279 КК).
66. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами (ст. 286 КК).
67. Незаконне заволодіння транспортним засобом (ст. 289 КК).
68. Поняття, види та загальна характеристика злочинів проти громадського порядку та моральності.
69. Масові заворушення (ст. 294 КК).
70. Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку (ст. 295 КК).
71. Хуліганство (ст. 296 КК).
72. Наруга над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого (ст. 297 КК).
73. Жстоке поведження з тваринами (ст. 299 КК).
74. Загальна характеристика злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров'я населення.
75. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів чи фальсифікованих лікарських засобів (ст. 305 КК).
76. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК).
77. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем (ст. 308 КК).
78. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту (ст. 309 КК).
79. Порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (ст. 320 КК).

80. Загальна характеристика злочинів у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.
81. Розголошення державної таємниці (ст. 328 КК).
82. Втрата документів, що містять державну таємницю (ст. 329 КК).
83. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України (ст. 332 КК).
84. Ухилення від призову на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу (ст. 335 КК).
85. Ухилення від призову за мобілізацією (ст. 336 КК).
86. Поняття, види та загальна характеристика злочинів проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочинів проти журналістів.
87. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (ст. 342 КК).
88. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу (ст. 345 КК).
89. Погроза або насильство щодо журналіста, посягання на життя журналіста (ст. ст. 345-1, 348-1 КК).
90. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця (ст. 348 КК).
91. Захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника (ст. 349 КК).
92. Поняття, види та загальна характеристика злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.
93. Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж та мереж електрозв'язку (ст. 361 КК).
94. Поняття, види та загальна характеристика злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.
95. Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК).
96. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (ст. 365 КК).
97. Службова недбалість (ст. 367 КК).
98. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК).
99. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі (ст. 369 КК).
100. Поняття, види та загальна характеристика злочинів проти правосуддя.

101. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності (ст. 372 КК).
102. Примушування давати показання (ст. 373 КК).
103. Невиконання судового рішення (ст. 382 КК).
104. Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна, яке описано чи підлягає конфіскації (ст. 388 КК).
105. Ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі (ст. 389 КК).
106. Умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості (ст. 389-1 КК).
107. Ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та виді позбавлення волі (ст. 390 КК).
108. Злісна непокора вимогам адміністрації установи виконання покарань (ст. 391 КК).
109. Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань (ст. 392 КК).
110. Втеча з місця позбавлення волі або з під-варті чи зі спеціалізованого лікувального закладу (ст. ст. 393, 394 КК).
111. Порухення правил адміністративного нагляду (ст. 395 КК).
112. Приховування злочину (ст. 396 КК).
113. Загальна характеристика злочинів проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини).
114. Непокора (ст. 402 КК).
115. Невиконання наказу (ст. 403 КК).
116. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків (ст. 404 КК).
117. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості (ст. 406 КК).
118. Самовільне залишення військової частини або місця служби (ст. 407 КК).
119. Дезертирство (ст. 408 КК).
120. Перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень (ст. 426-1 КК).
121. Поняття, види та загальна характеристика злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.
122. Пропаганда війни (ст. 436 КК).
123. Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарного режиму (ст. 346-1 КК).
124. Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни (ст. 437 КК).
125. Найманство (ст. 447 КК).
126. Характеристика стану останніх змін до Особливої частини КК України.

5. Рекомендована література

Основна

1. Берзін П. С. Кримінальне право: Загальна частина: підручник у 3-х т. Т. 1. Загальні засади. Київ: Дакор, 2018. 404 с.
2. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 17: Кримінальне право / редкол.: В. Я. Тацій (голова), В. І. Борисов (заст. голови) та ін.; Нац. Акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. 1064 с.
3. Вереша Р. В. Кримінальне право України. Загальна частина: навч. посіб. 5-те вид., перероб. та допов. Київ: Алерта, 2018. 359 с.
4. Дудоров О. О., Хавронюк М. І. Кримінальне право: навчальний посібник / за заг. ред. М. І. Хавронюка. Київ: Ваїте, 2014. 944 с.
5. Ємельянов В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин: наук.-практ. посіб. Харків: Право, 2018. 142 с.
6. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
7. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-ІІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25–26. Ст. 131.
8. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник / С. В. Албул, А. М. Бабенко, О. А. Гритенко, В. Я. Конопельський, В. О. Меркулова та ін.; за ред. д.ю.н., проф. О. В. Меркулової, д.ю.н., доцента В. Я. Конопельського. Одеса, 2017. 430 с.
9. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник / В. І. Борисов, В. Я. Тацій, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 5-те вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2015. 528 с.
10. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. проф. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 5-те вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2015. 680 с.
11. Кримінальне право: Особлива частина: підручник / за ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. 2-ге вид. Київ: Дакор, 2013. 786 с.
12. Кримінальне право України: у питаннях та відповідях: навч. посібн. / Литвинов О. М., Житний О. О., Клемпарський М. М. та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Литвинова. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2016. 328 с.
13. Кримінальне право України. Загальна частина: навчальний посібник / В. М. Трубников, М. В. Даньшин, О. О. Житний та ін.; за заг. ред. В. М. Трубникова. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 444 с.
14. Кузнецов В. В., Савченко А. В. Теорія кваліфікації злочинів: підручник

- / за заг. ред. д.ю.н. В. І. Шакуна. 5-е вид., перероб. Київ: Алерта, 2013. 316 с.
15. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. та допов. Київ: ВД «Дакор», 2018. 1360 с.
 16. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Грищук, А. В. Савченко та ін.; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.
 17. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. Станом на 20 січня 2018 року / за заг. ред. Глунька В. В. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2018. 784 с.
 18. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. Злочини проти власності / за ред. М. І. Хавронюка. Київ: Дакор, 2017. 448 с.
 19. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. Литвинова О. М. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 528 с.
 20. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України: у 2-х т.: Т. 1 / за заг. ред. П. П. Андрушка, В. Г. Гончаренка, Є. В. Фесенка. 3-тє вид., перероб. та доп. Київ: Алерта; КНТ; Центр учбової літератури, 2009. 964 с.
 21. Ортинський В. Л., Марисюк К. Б., Ступник Я. В. Кримінальне право України. Особлива частина: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 424 с.
 22. Постанови Пленуму Верховного Суду в кримінальному судочинстві / упорядник Вереша Р. В. Київ: Алерта, 2018. 280 с.
 23. Постанови пленумів Верховного суду України та вищих спеціалізованих судів України в кримінальних та адміністративних провадженнях: офіц. текст / упоряд. С. А. Кузьмін, М. С. Кучеренко. Київ: ПАЛИВОДА А. В., 2015. 736 с.
 24. Постанови Пленуму Верховного суду в кримінальному судочинстві. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 400 с.
 25. Савченко А. В., Кузнецов В. В., Штанько О. Ф. Сучасне кримінальне право України: курс лекцій. 2-е вид. Київ: Вид. Паливода А. В., 2006. 208 с.
 26. Сливич І. І., Ступник Я. В. Кримінальне право України. Особлива частина: навч. посіб. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т». Ужгород; Херсон: Гельветика, 2014. 655 с.
 27. Тютюгін В. І., Комаров О. Д., Рубашенко М. А. Кримінальне право: Загальна частина: навч. посіб. 2-ге вид. перероб. та допов. Харків: Право, 2017. 202 с.
 28. Тютюгін В. І., Комаров О. Д., Рубашенко М. А. Кримінальне право: Особлива частина: навч. посіб. 2-ге вид. перероб. та допов. Харків: Право, 2017. 160 с.

29. Українське кримінальне право. Загальна частина: підручник / Берзін П. С. та ін.; за заг. ред. В. Навроцького. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 711 с.
30. Фріс П. Л. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник. Харків: Фенікс, 2018. 394 с.

Додаткова

1. Вереша Р. В. Вчення про суб'єктивну сторону злочину: монографія. Київ: Алерта, 2018. 1106 с.
2. Гаухман Л. Д. Кваліфікація преступлений: закон, теорія, практика. Москва: АО «Центр ЮрИнфоР», 2001. 316 с.
3. Денисова Т. А. Покарання: кримінально-правовий, кримінологічний та кримінально-виконавчий аналіз: монографія. Запоріжжя, КПУ, 2007. 288 с.
4. Золотарьов А. І. Звільнення від кримінальної відповідальності, від покарання та його відбування за злочини у сфері господарської діяльності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2008. 23 с.
5. Клевцов А. О. Звільнення від відбування покарання з випробуванням неповнолітніх за кримінальним законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Дніпропетровськ, 2009. 20 с.
6. Коржанський М. Й. Кваліфікація злочинів: навч. посіб. Київ: Атіка, 2002. С. 3–113.
7. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 512 с.
8. Навроцький В. О. Теоретичні проблеми кримінально-правової кваліфікації: монографія. Київ: Атіка, 1999. 464 с.
9. Панов М. І. Загальні засади кваліфікації злочинів: лекція. Харків: Право, 2016. 104 с.
10. Павликівський В., Шалахіна В. Проблемні питання законодавчого визначення добровільної відмови від доведення злочину до кінця. *Юридичний журнал*. 2011. № 3. С. 39–43.
11. Пиленко Г. К. Теоретичні основи кваліфікації злочинів. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2005. 262 с.
12. Письменський Є. О. Інститут судимості в кримінальному праві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2009. 20 с.
13. Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності: постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 12.
14. Про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання і заміну невідбутої частини покарання більш м'яким: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 2.
15. Про практику призначення судами кримінального покарання: постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2003 р. № 7 (Із змінами, внесеними згідно з постановами Пленуму

- Верховного Суду України № 18 від 10 грудня 2004 р., № 8 від 12 червня 2009 р. та № 11 від 6 листопада 2009 р.).
16. Про практику застосування судами України законодавства про погашення і зняття судимості: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 грудня 2003 р. № 16.
 17. Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини неповнолітніх: постанова Пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 р. № 5.
 18. Про судову практику в справах про знищення та пошкодження державного чи колективного майна шляхом підпалу або внаслідок порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки: постанова Пленуму Верховного Суду України від 2 липня 1976 р. № 4 в редакції постанови від 3 березня 2000 р. № 3.
 19. Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини проти безпеки виробництва: постанова Пленуму Верховного Суду України від 12 червня 2009 р. № 7.
 20. Про внесення змін та доповнень до постанови Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 року № 4 «Про судову практику в справах про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів»: постанова Пленуму Верховного Суду України від 18 грудня 2009 р. № 16.
 21. Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки: постанова Пленуму Верховного Суду України від 4 червня 2010 року № 7.
 22. Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 травня 2008 р. № 5.
 23. Про судову практику у справах про хуліганство: постанова Пленуму Верховного Суду України від 22 грудня 2006 р. № 10.
 24. Про практику застосування судами законодавства про кримінальну відповідальність за легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: постанова Пленуму Верховного Суду України від 15 квітня 2005 р. № 5.
 25. Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил: постанова Пленуму Верховного Суду України від 3 червня 2005 р. № 8 (Із змінами, внесеними згідно з постановою Пленуму Верховного Суду України № 8 від 30 травня 2008 р.).
 26. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями: постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 13.
 27. Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 3.

28. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 р. № 1.
29. Про судову практику про злочини проти власності: постанова Пленуму Верховного Суду України від 6 листопада 2009 р. № 10.
30. Про судову практику в справах про злочини проти життя і здоров'я людини: постанова Пленуму Верховного Суду України від 7 лютого 2003 р. № 2.
31. Про судову практику в справах про перевищення влади або службових повноважень: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 грудня 2003 р. № 15.
32. Про судову практику в справах про хабарництво: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 5.
33. Про судову практику у справах про необхідну оборону: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 1.
34. Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті: постанова Пленуму Верховного Суду України від № 14 від 23 грудня 2005 р. (із змінами, внесеними згідно з постановою Пленуму Верховного Суду України № 18 від 19 грудня 2008 р.).
35. Про судову практику в справах про хуліганство: постанова Пленуму Верховного Суду України від 22 грудня 2006 р. № 10.
36. Про практику застосування судами України законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну та іншу антигромадську діяльність: постанова Пленуму Верховного Суду України від 27 лютого 2004 р. № 2.
37. Про застосування законодавства, що передбачає державний захист суддів, працівників суду і правоохоронних органів та осіб, які беруть участь у судочинстві: постанова Пленуму Верховного Суду України від 18 червня 1999 р. № 10.
38. Про застосування судами законодавства, що передбачає відповідальність за посягання на життя, здоров'я, гідність та власність суддів і працівників правоохоронних органів: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 червня 1992 р. № 8.
39. Про судову практику в справах про злочини, пов'язані з порушенням режиму відбування покарання в місцях позбавлення волі: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 березня 1993 р. № 2.
40. Про практику застосування судами України законодавства у справах про порушення правил адміністративного нагляду: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 березня 1986 р. № 3.
41. Проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / М. Г. Арманов, О. О. Книженко, Н. М. Ярмиш та ін. Київ: Національна академія прокуратури України, 2017. 392 с.

42. Шевчук А. В. Стадії вчинення злочину: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2002. 20 с.
43. Ус О. В. Теорія та практика кримінально-правової кваліфікації: лекції. Харків: Право, 2018. 368 с.

Доцент кафедри кримінального,
кримінально-виконавчого права та кримінології,
кандидат юридичних наук

О. М. Звенигородський